

RINGMAJANDUSE
VÕIMEKUSE TÕSTMINE

KOHALIKU OMAVALITSUSE RINGMAJANDUSE TEEKAART ALUTAGUSE VALD

Seisuga 31.08.2023

Koostatud projekti tegevuse „Ringmajanduse võimekuse tõstmine kohalikes omavalitsustes” raames.

KESKKONNAAGENTUUR

KLIIMAMINISTEERIUM

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Kohaliku omavalitsuse ringmajanduse teekaart

VALD/LINN	ALUTAGUSE VALD
TEEKAARDI KOOSTAJA	Martin Miller
TOIMETAJAD	Viktoria Voronova, Kristjan Piirimäe
KOOSTAMISE PERIOOD	3. mai – 31. aug 2023

Käesolev teekaart on koostatud eesmärgiga näidata omavalitsuse ringmajanduslike tegevuste prioriteete, eelistusi, kitsaskohti, lahendusi, konkreetseid tegevusi ning potentsiaalset koostööd erinevate sidusgruppide või teiste omavalitsustega.

Teekaardis on kaetud järgmised keskkonnaga seotud teemavaldkonnad:

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes;
- ringmajandusala teavitustegevus;
- jäätmemajanduse edendamine;
- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine;
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes.

Teekaardis on kaetud järgmised äri- ja koostöömudelitega seotud teemad:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine;
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine;
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel;
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil;
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine.

SISUKORD

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID	4
II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD	5
III TEGEVUSKAVA	6
IV KOOSTÖÖ	7
LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS.....	8
LISA 2. ARENGU INDIKAATORID	9

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID

OMAVALITSUSE KITSASKOHAD, MIDA VÕIKS LAHENDADA RINGMAJANDUSE ABIL

Alljärgnevalt on loetletud mõningaid probleeme, mida võiks lahendada ringmajanduse abil:

- Biolagunevate- ja tekstiilijäätmete liigiti kogumine ja käitlemine;
- leida lahenduse haljastusjäätmete käitlemiseks;
- probleemiks on, et tänapäeval on tuuleparkidele riigikaitsele piirangud.

KESKKONNATEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- Ringmajandusalane teavitustegevus (pigem riigi tasandil);
- jäätmemajanduse edendamine.

KESKKONNATEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine (nt aheraine);
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine;
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel;
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil;
- koostöös GreenDice'iga on kaalumisel võimalik elektroonikajäätmete ümbertöötlemisjaama planeerimine, mille raames saab kokku korjata nii Alutaguse kui lähedal asuvate KOV-ide elektroonikaromud. Koostöö GreenDice'iga annaks Alutaguse vallale võimaluse luua piirkonda korralik elektroonikajäätmete ümbertöötlemise jaam, mis looks paarkümmend kohalikku töökohta ning aitaks tugevalt kaasa sellele, et materjalide ringlusse võtt oleks mõõdetavalt kontrollitav.

II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD

KESKKONNATEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

Jäätmemajanduse edendamine

- nutikate prügikastide tootmine ja nende võrgu väljaarendamine
- ehitus- ja lammutusjäätmete müügiplatvormi loomine
- maakondliku jäätmekeskuse kui ringmajanduskeskuse rajamine sh biogaasi tootmine jm
- maakondliku ringmajanduse spetsialisti ametikoha loomine
- maakondliku kompostimisväljaku rajamine.
- avalike segapakendikonteinerite asendamine konteineritega, kuhu oleks elanikel võimalik pakendeid sorteerida materjalipõhiselt
- **Rohelise Kontori sertifikaat**

KESKKONNATEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine – prioriteetsed kohalikud ressursid: haljastusjäätmed, köögi- ja sööklajajäätmed, puhta tehnoloogiaga põlevkivikeemiatööstus, poolkoksi, aheraine ja põlevkivituha taaskasutus, puit)

- tööstussümbioos
- bioenergia ressursside ja kasutuspotentsiaali kaardistamine
- tegevuskava kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamiseks
- väljakutse: poolkoksi ringmajandusse suunamine

Ringmajanduslikud koostöövõimalused erinevate sektorite ja KOV vahel

- tööstussümbioosi edendamine
- ringmajandusürituste (temaatilised seminarid, laadad jm) korraldamine
- maakondliku ringmajanduse spetsialisti ametikoha loomine
- ringmajanduskeskused / parandustöökojad / uuskasutuskeskused
- koostöö lähivaldadega; peamine ringmajanduslik koostööpiirkond on Ida-Viru maakond
- maakondlikud koolitused, kaasates eksperte
- turumajanduslike mehhanismide soodustamine ringmajanduse edendamisel, funktsioonide delegeerimine eraettevõtetele

Ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil

- ringse linna/piirkonna projekt
- ringmajanduse piirkondlik (Ida-Virumaa) toetusmeede

Uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine

- idee: vanatehnika restaureerimine
- väikeste elektritootjate (elektriühistud, korterelamud) toetamine

III TEGEVUSKAVA

TEGEVUS	LISAINFO	ELLUVIIMISE AEG
Jäätmejaama rajamine	Alutaguse valla territooriumil pole ühtegi jäätmejaama	Sõltub toetusest aga lähiaastatel.
lisaku kalmistu juurde lokaalse kompostiväljaku rajamine		2025
lisaku ja olemasoleva Mäetaguse kompostiplatsile kompostiaunade segamiseks spetsiaalse segaja soetamine.		Otsustamata
Koostöös elektroonikajäätmete ümbertöötlemisjaama planeerimine		Sõltub koostööpartnerist ja toetusest.

IV KOOSTÖÖ

RINGMAJANDUSE ALANE KOOSTÖÖ OMAVALITSUSE TERRITOORIUMIL

- KOV-i ja ettevõtete vahelise koostöö soodustamine (mõnede funktsioonide delegeerimine ettevõtetele)

RINGMAJANDUSE ALANE MAAKONDLIK KOOSTÖÖ

Maakonna tasemel ringmajanduslase tegevuse tugevdamine:

- maakondliku ringmajanduskeskuse rajamine
- maakondliku ringmajanduse spetsialisti ametikoha loomine

LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS

ETTEPANEKUD RIIGILE, ET OMAVALITSUSE TÖÖ RINGMAJANDUSE ARENDAMISEL OLEKS TÕHUSAM

- Ida-Virumaal oodatakse riigist toetust ringmajanduse ja ärimudelite arendamise osas.

LISA 2. ARENGU INDIKAATORID

1. JÄÄTMEAJANDUSE EDENDAMINE

1.1. Jäätmekava. Millisele lävendile vastab KOV-i kehtiv jäätmekava?

Eeskujulik - jäätmekavas on määratud eesmärgid ja tegevused, kuidas suurendada jäätmete ringlusse võtmist.

1.2. Jäätmehoolduseeskiri. Millisele lävendile vastab kehtiv jäätmehoolduseeskiri?

Ei ole hinnatud

1.3. Jäätmevaldaja register. Kas KOV-is on jäätmete tekkest ülevaate saamiseks kasutusel jäätmevaldaja register?

Edasijõudnu - veebipõhine register.

1.4. Koostöö taaskasutusorganisatsioonidega. Kas omavalitsusel on lepingud taaskasutusorganisatsioonidega saavutamaks pakendijäätmete kokku kogumise KOV territooriumilt?

Edasijõudnu - lepingud taaskasutusorganisatsioonidega on uuendatud/sõlmitud viimase viie aasta jooksul.

1.5. Jäätmete edasise käitlemise korraldamine. Kuivõrd KOV panustab jäätmete tekkimise vähendamisse ja vältimisse ning on läbi mõelnud, mis saab kogutud jäätmetest?

Baastase - on kehtestatud nõuded jäätmeveo raames kogutud jäätmete edasiseks käitlemiseks.

1.6. Pakendijäätmete liigiti kogumine. Milline on pakendijäätmete liigiti kogumise võrgustik?

Edasijõudnu - igas punktis peab olema võimalik anda ära kõiki pakendite liike vähemalt kolmeks liigiks kogutuna.

1.7. Korraldatud jäätmevedu. Kas KOV on taganud toimiva jäätmeveo sõlmides kontsessioonilepingu jäätmekäitlejaga?

Baastase - kogu omavalitsuse territoorium on hõlmatud korraldatud jäätmeveoga.

1.8. Jäätmejaamade lahtiolekuaegade paindlikkus. Kuivõrd jäätmejaamades toimub jäätmete vastuvõtt?

Eeskujulik - vähemalt viiel päeval nädalas sh ühel puhkepäeval. Kokku vähemalt 40 tundi nädalas ja vähemalt 8 tundi ühel puhkepäeval.

1.9. Jäätmete liigiti vastuvõtt jäätmejaamades. Milliseid jäätmeliike jäätmejaamad liigiti vastu võtavad?

Edasijõudnu - jäätmejaam võtab vastu ehitusjätmeid.

1.10. Jäätmekorralduse info kodulehel. Kas elanikud on informeeritud jäätmehooldusteenuste sisust ja teenusepakkujatest?

Edasijõudnu - omavalitsuse veebilehel on leitav informatsioon jäätmeteket vältivate tegevuste kohta.

2. KOHALIKE RESSURSSIDE KESTLIKU KASUTAMISE SOODUSTAMINE

2.1. Taastuenergiaalade planeerimine. Kas omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on käsitletud taastuenergiaalaid?

Edasijõudnu - omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on eraldi käsitletud taastuenergiaalaid.

3. RINGMAJANDUSALANE TEAVITUSTEGEVUS

3.1. Elanikkonna jäätmemajanduse alase teadlikkuse tõstmine. Kas KOV teavitab elanikke ringmajanduse põhimõtetest ja vajalikkusest?

Eeskujulik - viiakse läbi vähemalt üks jäätmemajanduse alane teabepäev, kooluts, infotund või kampaania aastas.